

Det gamle Husvik II

GRETE HAUGEN

Det daglige liv — ja, selve livsstilen — var anderledes før. Kvinnene holdt seg stort sett ved hjemmet etter at de var gift. Men der hadde de sannelig nok å gjøre. Der var mer naturhusholdning, folk forsøkte mest mulig å være selv-forsynte og selv-hjulpne. De vevde og sydde det meste til familens behov, dyrket frukt og bær og grønnsaker. Det var mye strev med hagen, tante har fortalt meg at bestemor og en nabokone hver vår rodde hver sin pram til Fjærskjær, fylte der den ene pram med tang, så satte de seg begge i den annen pram og rodde hjem med den annen båt på slep. Det var et ordentlig slit, noen ganger fikk de også motvind på hjemveien, så det ble ekstra tungt. På stranden ventet barneflokket engstelig, og gleden var nok stor da de endelig nådde land. Tangen skulle brukes til gjødsel på den karrige sandjord.

Husholdningsmaskiner som vaskemaskin, kjøleskap, fryseboks og mixmastere fantes ikke den gang, alt ble gjort for hånd. Men de kjente visse regler for hvordan de burde innrette seg for å få alt så hensiktsmessig som mulig: Kjøkkenet skulle ligge mot nord og helst være blått, det skulle gjøre rommet så kjølig som mulig, av hensyn til maten. Det ble laget et rom i kjelleren, der ble de lettest bedervelige varer anbragt, og der ble årets avling av frukt og grønnsaker oppbevart. Mye mat ble også saltet ned i krukker.

Men det manglet ikke kontakt og nabohygge, det var mye prat over gjerdene og over kaffekoppene. Jeg husker jeg så bestemor og nabokonen ta en kaffetår på kjøkkenet. Da helte de ofte kaffen over på skålen og drakk av den. Mange hadde skrale tenner, da puttet de brødbitene opp i kaffen sammen med en smørklatt eller kott fløte med snerk! Og så syltetøy på skål ved siden!

Påkledningen var tungvint og gammelmodig — etter vår mening: I bestemor-alderen, d.v.s. over 40-50 år, brukte kvinnene stort sett svarte, hjemmestrikkede ullstrømper, side skjørt med solid underskjørt under, bluse med kast over. Håret var gjerne glattstrøket med skill i midten, flettet i to pisker og satt opp i topp med hårnåler.

Jeg har liggende noen brev som forteller litt om sjøfolks liv for et par generasjoner siden. I et brev fra London julen 1894 skriver bestefar om et uvær skuten hans hadde vært ute i. De hadde mistet storriggen, masten var gått av ved dekket, et brått knuste to av

Sporty Husvik-damer for 70 år siden. Det er Agnes Bang og Klara Andersen som viser frem datidens skigarderobe: ski med spanskkrørbindinger, hatter, skjørt og knappestøvler.

livbåtene og rekkverket på begge sider, et hus akterut og begge skylightene til salongen. Vantene i fokkeriggen sprang også. Utrolig nok nådde de land, der de måtte bli liggende en stund for å reparere. Så forteller bestefar at han har vært på julefest i sjømannskjerka, der hadde han fått et «lusevad» (lusekofte, genser) i gave. Tenk at Sjømannsmisjonen hadde gaver til utdeling på utestasjonene i 1894!

Det var også noen fra Husvik som var redere i det små. Ferdinand Nilsen og Jacob Christoffersen, Rødsten, eide sammen passasjerfergen «Luna» som gikk i rute mellom Tønsberg og Vren-gen. To andre Husvikmenn, Teo-

dor Aas og Søren Olsen, eide galeasen «Ebeneser». Det ble en tragedie da den forliste i 1901. Begge eierne omkom. To enker satt igjen, og mange barn ble farløse. Det var Marie Aas og Jørgine Bang Olsen. Da slo naboen ring om dem, hjalp dem med mange praktiske ting i årene som kom. Folk på stedet var som en familie, de hadde hjerte for hverandre og hjalp når det trengtes. Kvinnene var dog også selv flinke til å finne utvei, i dette tilfelle ble f.eks. Marie Aas fyrvokter, og Jørgine sydde for folk, startet også syskole for småpiker. Hun var sannelig forut for sin tid, nå er jo arbeidsstuer for barn vanlige. (Forts.)